

K bodu č. 4

STANOVISKO
hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k Návrhu záverečného účtu Košického samosprávneho kraja
za rok 2022

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Súhrnná charakteristika záverečného účtu	3
3.	Zhodnotenie záverečného účtu	6
	Rozpočtové hospodárenie	6
	Peňažné fondy	9
	Bilancia aktív a pasív	10
	Stav a vývoj dlhu	11
	Poskytnuté záruky	12
4.	Súlady záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách	12
5.	Zverejnenie záverečného účtu	13
6.	Zhrnutie a záver	14

1. Úvod

Na rokovanie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predkladám stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja (ďalej „stanovisko“) k predloženému Návrhu záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2022 (ďalej „návrh záverečného účtu“) na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe návrhu záverečného účtu, predloženého na ÚHK KSK dňa 22.03.2022, analýz záverečných účtov KSK predchádzajúcich rozpočtových rokov, schváleného viacročného rozpočtu na roky 2022 - 2024 a jeho úprav a predložených materiálov k vypracovaniu stanoviska.

Obsahuje súhrnnú charakteristiku záverečného účtu, zhodnotenie záverečného účtu v časti rozpočtového hospodárenia, peňažných fondov, bilancie aktív a pasív, stavu a vývoja dlhu, poskytnutých záruk, posúdenie súladu záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, dodržanie povinnosti zverejnenia záverečného účtu a záver. Stanovisko je spracované v písomnej, tabuľkovej a grafickej forme, v štruktúre ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie na úroveň hlavnej kategórie a v štruktúre programov programového rozpočtu. Z dôvodu získania prehľadu o vývoji rozpočtových položiek uvádzam v stanovisku v grafickej forme historický vývoj ukazovateľov záverečného účtu od roku 2013 z údajov záverečných účtov KSK.

2. Súhrnná charakteristika záverečného účtu

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2022 bol schválený na 28. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 14.12.2021 uznesením č. 622/2021. Celkový rozpočet KSK na rok 2022 (vrátane finančných operácií) bol schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet aj kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový. Schodok bežného rozpočtu predstavovala suma bežných výdavkov, ktoré boli rozpočtované na použitie účelovo určených prostriedkov z rozpočtu EÚ, nevyčerpaných v predchádzajúcom roku, čo je v súlade s § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Schodok kapitálového rozpočtu bol plne krytý prijatými návratnými zdrojmi financovania (úvery), prostriedkami predchádzajúceho rozpočtového roka, prostriedkami peňažných fondov a prebytkom bežného rozpočtu (po eliminácii vyššie uvedených bežných výdavkov na použitie účelovo určených prostriedkov z rozpočtu EÚ a výdavkov financovaných z príjmových finančných operácií).

V priebehu rozpočtového roka boli vykonané 2 úpravy rozpočtu na základe rozhodnutia Zastupiteľstva KSK (na 30. rokovaní Zastupiteľstva KSK (ďalej „ZKSK“) konaného dňa 25.04.2022 a 32. rokovaní Zastupiteľstva KSK konaného dňa 22.08.2022), ktorými boli vykonané zmeny bežného a kapitálového rozpočtu, ako aj zmeny v príjmových finančných operáciách. Okrem uvedených úprav rozpočtu bol rozpočet KSK upravený aj samostatnými uzneseniami ZKSK, a to Uznesenie ZKSK č. 671/2022 (poskytnutie dotácie pre Nadáciu KSK z centrálnej rezervy), Uznesenie ZKSK č. 688/2022 (poskytnutie dotácie mestu Spišská Nová Ves z rezervného fondu KSK na pomoc pri likvidácii následkov požiaru), Uznesenie ZKSK č. 697/2022 (peňažný príspevok do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s. r. o.), Uznesenie ZKSK č. 721/2022 (dotácia na spolufinancovanie investičnej akcie Výstavba ihriska s umelým povrchom v meste Rožňava), Uznesenie ZKSK č. 722/2022 (peňažný príspevok do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti GeoSurvey, s. r. o.), Uznesenie ZKSK č. 723/2022 (peňažný príspevok do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s. r. o.), Uznesenie ZKSK č. 734/2022 (peňažný príspevok do kapitálového fondu z príspevkov spoločníka obchodnej spoločnosti Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s. r. o.), Uznesenie ZKSK č. 739/2022 (financovanie projektových dokumentácií v súvislosti s možnosťou uchádzať sa o finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti pre nemocnice založené KSK),

Uznesenie ZKSK č. 740/2022 (peňažný príspevok do kapitálového fondu z príspevkov spoločníka obchodnej spoločnosti Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s. r. o.), Uznesenie ZKSK č. 756/2022 (peňažný vklad do základného imania a peňažný príspevok do kapitálového fondu obchodnej spoločnosti W2H2 KSK, s.r.o.), Uznesenie ZKSK č. 758/2022 (členský príspevok pre Dobrovoľnícky zbor civilnej ochrany KSK, n. o.).

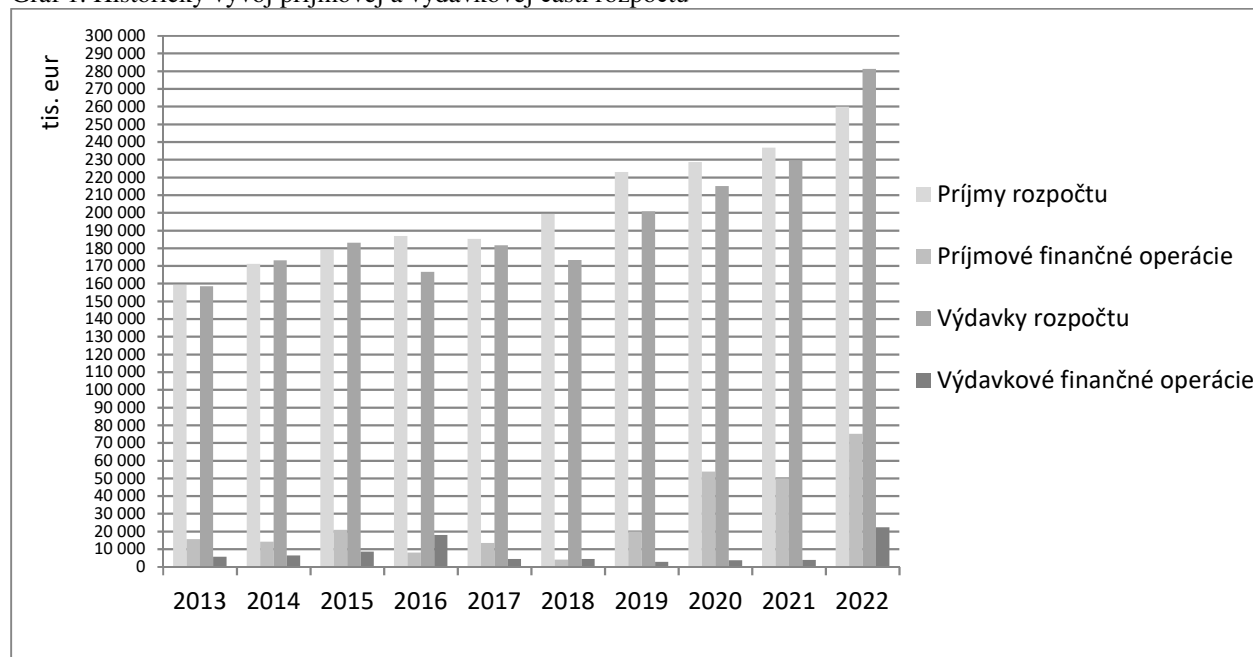
V zmysle schválených zásad tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja bolo vykonaných 20 úprav rozpočtu schválených predsedom KSK.

Okrem uvedených úprav boli vykonané aj úpravy bežného a kapitálového rozpočtu uskutočnené z dôvodu prijatia finančných prostriedkov z účelových dotácií, darov, grantov a projektov z fondov EÚ, ktoré nepodliehajú schváleniu v zmysle § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zvýšenie bežných a kapitálových príjmov bolo plne premietnuté do zvýšenia bežných a kapitálových výdavkov, čo znamená, že tieto úpravy nemali vplyv na celkový výsledok rozpočtového hospodárenia.

Po všetkých zmenách vykonaných na základe rozhodnutí Zastupiteľstva KSK, zmenách schválených predsedom KSK a zmenách vykonaných zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol upravený bežný rozpočet v príjmovej časti na sumu 255 241 717 eur a vo výdavkovej časti na sumu 257 826 266 eur. Kapitálový rozpočet v príjmovej časti bol upravený na sumu 34 202 239 eur a vo výdavkovej časti na sumu 178 779 231 eur. Príjmové finančné operácie boli upravené na sumu 187 336 253 eur a výdavkové finančné operácie na sumu 40 174 712 eur. Celkový rozpočet KSK na rok 2022 po zmenách bol upravený ako vyrovnaný.

Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu od roku 2013 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 1. Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu

Vývoj základných rozpočtových vzťahov podľa údajov záverečných účtov Košického samosprávneho kraja za roky 2020 až 2022 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 1

v eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Rozdiel (2022- 2021)	Index 2022/2021	Index 2022/2020
Príjmy rozpočtu KSK	228 687 485	236 753 400	259 895 236	23 141 836	1,098	1,136
bežné príjmy	222 871 958	234 348 532	253 775 446	19 426 914	1,083	1,139
kapitálové príjmy	5 815 527	2 404 868	6 119 790	3 714 922	2,545	1,052
Výdavky rozpočtu KSK	215 114 302	229 456 608	281 242 091	51 785 483	1,226	1,307
bežné výdavky	190 418 705	206 412 469	241 541 844	35 129 375	1,170	1,268
kapitálové výdavky	24 695 597	23 044 139	39 700 247	16 656 108	1,723	1,608
Prebytok (+)/schodok (-) bežného rozpočtu	32 453 253	27 936 063	12 233 602	-15 702 461	0,438	0,377
Prebytok (+)/schodok (-) kapitálového rozpočtu	-18 880 070	-20 639 271	-33 580 457	-12 941 186	1,627	1,779
Prebytok (+)/schodok (-) rozpočtu	13 573 183	7 296 792	-21 346 855	-28 643 647	-2,926	-1,573
Príjmové finančné operácie	53 726 697	50 047 059	75 109 573	25 062 514	1,501	1,398
príjmy z predaja majetkových účastí	0	0	0	0		
zostatok prostr. z predch. rokov	8 830 705	28 566 985	26 400 074	-2 166 911	0,924	2,990
prevod prostriedkov z peňažných fondov	17 714 746	11 534 460	29 665 012	18 130 552	2,572	1,675
iné príjmové fin. operácie	179 975	715 394	474 084	-241 310	0,663	2,634
prijaté bankové úvery	77 880	4 230 220	3 570 403	-659 817	0,844	45,845
prijaté bankové úvery od zahraničnej. fin. inštitúcie	0	5 000 000	15 000 000	10 000 000	3,000	
prijaté návratné finančné výpomoci z MF SR	26 923 391	0	0	0		0,000
Výdavkové finančné operácie	3 679 366	3 898 082	22 223 735	18 325 653	5,701	6,040
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci	400 000	1 330 000	0	-1 330 000	0,000	0,000
splácanie tuz. istiny úveru	1 398 616	0	3 535 358	3 535 358		2,528
splácanie zahraničnej fin. inštitúcií	1 810 737	1 810 737	1 810 737	0	1,000	1,000
účasť na majetku	38 038	10 000	16 561 059	16 551 059	1 656,106	435,382
ostatné výdavkové fin. operácie	31 975	747 345	316 581	-430 764	0,424	9,901
Príjmy rozpočtu vrátane FO	282 414 182	286 800 459	335 004 809	48 204 350	1,168	1,186
Výdavky rozpočtu vrátane FO	218 793 668	233 354 690	303 465 826	70 111 136	1,300	1,387
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	63 620 514	53 445 769	31 538 983	-21 906 786	0,590	0,496

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Rozdiel (2022- 2021)	Index 2022/2021	Index 2022/2020
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	63 620 514	53 445 769	31 538 983	-21 906 786	0,590	0,496
vylúčenie finančných operácií	-50 047 331	-46 148 977	-52 885 838	-6 736 861	1,146	1,057
▪ vylúčenie príjmových FO	-53 726 697	-50 047 059	-75 109 573	-25 062 514	1,501	1,398
▪ vylúčenie výdavkových FO	3 679 366	3 898 082	22 223 735	18 325 653	5,701	6,040
zahnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	-1 906 105	1 549 072	1 329 375	-219 697	0,858	-0,697
▪ zmena stavu pohľadávok	-2 353 846	2 997 400	-279 704	-3 277 104	-0,093	0,119
▪ zmena stavu záväzkov	-447 741	1 448 328	-1 609 079	-3 057 407	-1,111	3,594
▪ iné zmeny	0	0	0	0		
Prebytok (+)/schodok (-) metodika EÚ	11 667 078	8 845 864	-20 017 480	-28 863 344	-2,263	-1,716

Poznámka: FO – finančné operácie

Celkový rozpočet za rok 2022 je vykázaný ako prebytkový v sume 31 538 983 eur. Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového rozpočtu je vykázaný schodok rozpočtu (len bežného a kapitálového spolu) v sume 21 346 855 eur, z toho prebytok bežného rozpočtu v sume 12 233 602 eur a schodok kapitálového rozpočtu v sume 33 580 457 eur. Po transformovaní výsledku rozpočtového hospodárenia na aktuálnu bázu (metodika ESA 2010) je vykázaný schodok rozpočtu v sume 20 017 480 eur.

3. Zhodnotenie záverečného účtu

3.1. Rozpočtové hospodárenie

Prehľad plnenia bežných príjmov a kapitálových príjmov v rozpočtovom roku 2021 a 2022 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 2

v eur

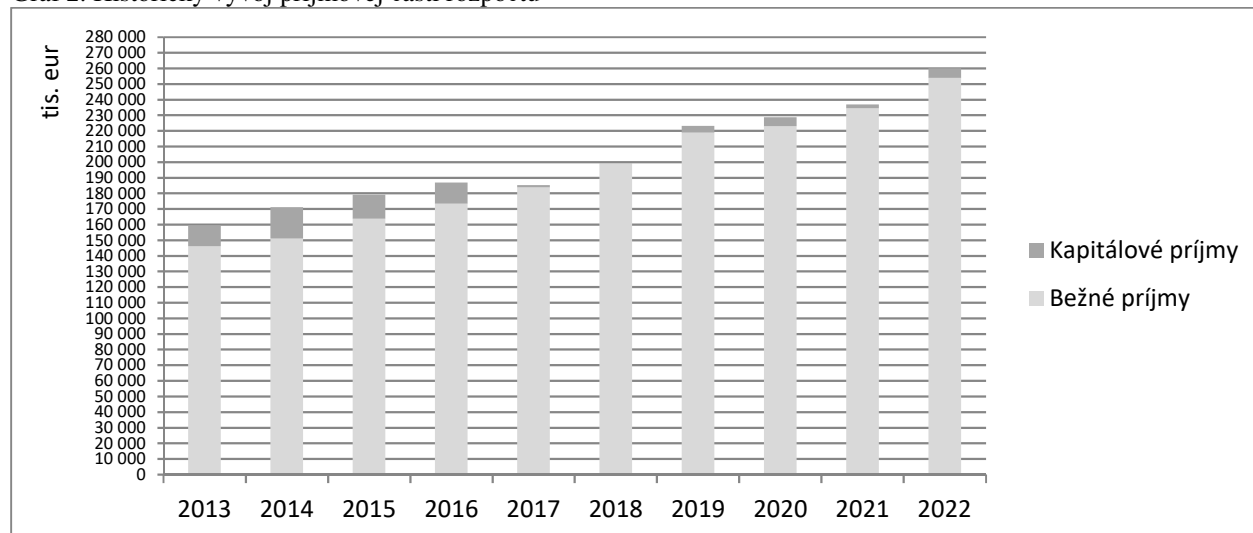
Názov ukazovateľa	Rok 2021				Rok 2022				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie v %	Podiel v %
Príjmy rozpočtu celkom	265 420 856	236 753 400	89,2%	100,0%	289 443 956	259 895 236	-29 548 720	89,8%	100,0%
daňové príjmy	125 213 565	130 933 696	104,6%	55,3%	143 321 414	144 089 045	767 631	100,5%	55,4%
nedaňové príjmy	15 977 475	15 030 191	94,1%	6,3%	17 203 503	19 931 371	2 727 868	115,9%	7,7%
granty a transfery	124 229 816	90 789 513	73,1%	38,3%	128 919 039	95 874 820	-33 044 219	74,4%	36,9%
Bežné príjmy	240 836 063	234 348 532	97,3%	100,0%	255 241 717	253 775 446	-1 466 271	99,4%	100,0%
daňové príjmy	125 213 565	130 933 696	104,6%	55,9%	143 321 414	144 089 045	767 631	100,5%	56,8%
nedaňové príjmy	15 973 291	14 997 160	93,9%	6,4%	17 203 503	19 712 759	2 509 256	114,6%	7,8%
granty a transfery	99 649 207	88 417 676	88,7%	37,7%	94 716 800	89 973 642	-4 743 158	95,0%	35,5%
Kapitálové príjmy	24 584 793	2 404 868	9,8%	100,0%	34 202 239	6 119 790	-28 082 449	17,9%	100,0%
nedaňové príjmy	4 184	33 031	789,5%	1,4%	0	218 612	218 612		3,6%
granty a transfery	24 580 609	2 371 837	9,6%	98,6%	34 202 239	5 901 178	-28 301 061	17,3%	96,4%

Podľa údajov záverečného účtu celkové príjmy za rok 2022 boli rozpočtované v sume 289 443 956 eur. Skutočné plnenie bolo v sume 259 895 236 eur, čo predstavuje neplnenie celkových príjmov oproti rozpočtu o 29 548 720 eur (neplnenie bežných príjmov o 1 466 271 eur a kapitálových príjmov o 28 082 449 eur). Daňové príjmy aj nedaňové príjmy boli plnené, vyššie plnenie daňových príjmov o 767 631 eur a vyššie plnenie nedaňových príjmov o 2 727 868 eur. Podiel na neplnení celkových príjmov majú granty a transfery v sume 33 044 219 eur.

Všeobecne možno konštatovať, že výrazným zdrojom v nenaplnení plánovaných príjmov sú kapitálové transferové platby na projekty z fondov EÚ a ŠR SR, ktoré boli plnené len na 16,31 %, v nominálnom vyjadrení predstavuje neplnenie o 27 184 826 eur.

Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu od roku 2013 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 2. Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu

Prehľad čerpania bežných výdavkov a kapitálových výdavkov v rozpočtovom roku 2021 a 2022 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 3

v eur

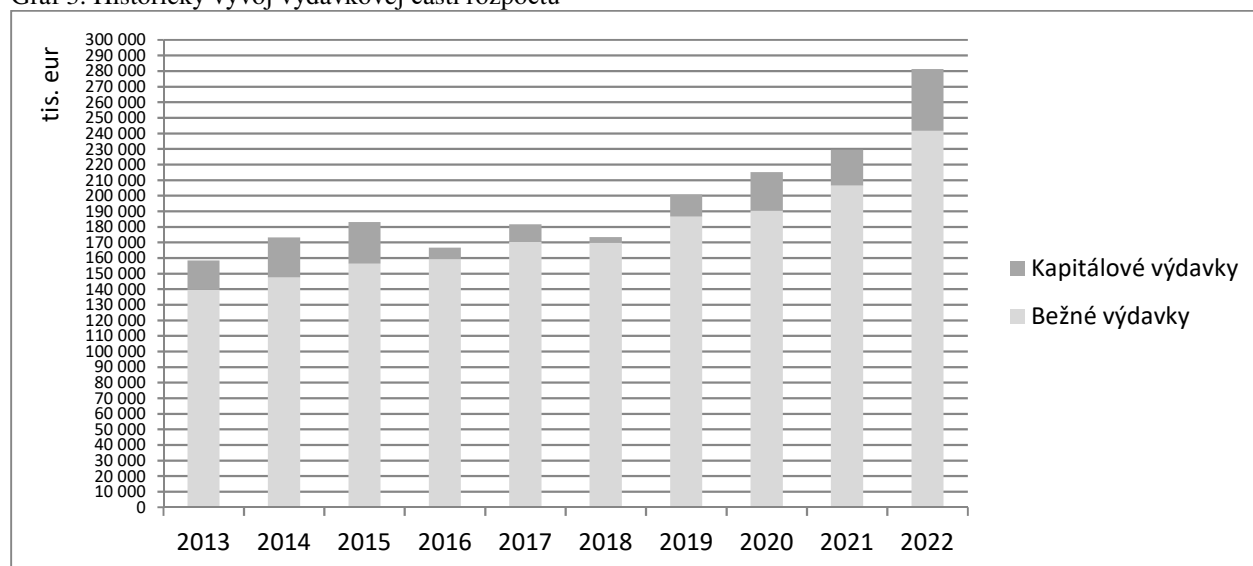
Názov ukazovateľa	Rok 2021				Rok 2022				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie v %	Podiel v %
Výdavky rozpočtu celkom	375 001 269	229 456 608	61,2%	100,0%	436 605 497	281 242 091	-155 363 406	64,4%	100,0%
bežné výdavky	236 885 485	206 412 469	87,1%	90,0%	257 826 266	241 541 844	-16 284 422	93,7%	85,9%
kapitálové výdavky	138 115 784	23 044 139	16,7%	10,0%	178 779 231	39 700 247	-139 078 984	22,2%	14,1%

Podľa údajov záverečného účtu výdavky za rok 2022 boli rozpočtované v sume 436 605 497 eur. Skutočne boli vyčerpané rozpočtové prostriedky v sume 281 242 091 eur, čo predstavuje nižšie čerpanie výdavkov oproti rozpočtu v sume 155 363 406 eur (v tom nižšie čerpanie bežných výdavkov v sume 16 284 422 eur a nižšie čerpanie kapitálových výdavkov v sume 139 078 984 eur).

Nečerpanie plánovaných kapitálových výdavkov v sume 139 078 984 eur (čerpanie len na 22,21 %) súviselo nielen s nečerpaním kapitálových transferov na projekty z fondov EÚ a ŠR v sume 46 589 604 (čerpanie na 8,05 %), ale aj nečerpaných plánovaných kapitálových výdavkov financovaných z vlastných zdrojov, vrátane prijatých úverov. Práve pri nečerpaní kapitálových transferov na projekty z fondov EÚ a ŠR bol zaznamenaný medziročný pokles čerpania oproti upravenému rozpočtu a to z 18,97 % (rok 2021) na 8,05 % (rok 2022), čo zároveň predstavuje v skutočnom čerpaní v nominálnom vyjadrení medziročný pokles o 2 134 758 eur.

Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu od roku 2013 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 3. Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu

Čerpanie rozpočtu výdavkov KSK za rok 2022 v programoch a vyhodnotenie stanovených cieľov a ukazovateľov je spracované za každý program a podprogram a je uvedené v časti 3. záverečného účtu.

Prehľad čerpania výdavkov podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 4

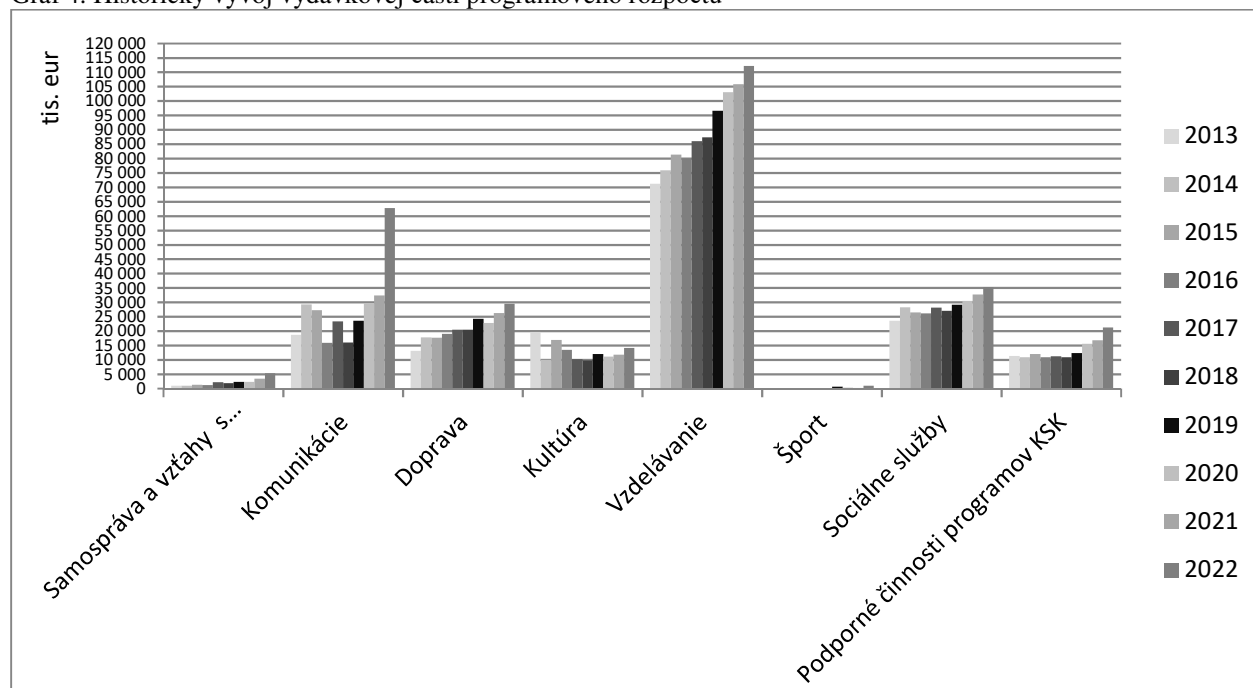
v eur

Program rozpočtu	Rok 2021				Rok 2022				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie v %	Podiel v %
SPOLU	375 001 269	229 456 608	61,2%	100,0%	436 605 497	281 242 091	-155 363 406	64,4%	100,0%
1. Samospráva a vzťahy s verejnosťou	4 477 310	3 465 237	77,4%	1,5%	8 547 959	5 355 416	-3 192 543	62,7%	1,9%
2. Komunikácie	107 311 060	32 411 577	30,2%	14,1%	129 854 199	62 722 927	-67 131 272	48,3%	22,3%
3. Doprava	26 284 381	26 279 203	100,0%	11,5%	29 593 613	29 478 648	-114 965	99,6%	10,5%
4. Kultúra	21 906 249	11 756 024	53,7%	5,1%	33 568 052	14 069 604	-19 498 448	41,9%	5,0%
5. Vzdelávanie	129 063 809	105 867 974	82,0%	46,1%	130 474 156	112 164 368	-18 309 788	86,0%	39,9%
6. Šport	5 696 789	234 226	4,1%	0,1%	12 002 677	1 012 294	-10 990 383	8,4%	0,4%
7. Sociálne služby	44 371 818	32 663 910	73,6%	14,2%	48 739 503	35 245 636	-13 493 867	72,3%	12,5%
8. Podporné činnosti programov KSK	35 889 853	16 778 457	46,7%	7,3%	43 825 338	21 193 198	-22 632 140	48,4%	7,5%

Celkové výdavky boli vo vzťahu k rozpočtu čerpané v najvyššej úrovni v programe 3. Doprava, a to na 99,6 %, v programe 5. Vzdelávanie na 86,0 % a v programe 7. Sociálne služby na 72,3 %. Naopak, najnižšie čerpanie oproti rozpočtu bolo vykázané v programe 6. Šport na 8,4 % a v programe 4. Kultúra na 41,9 %.

Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu od roku 2013 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 4. Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu

Hodnotenie plnenia programového rozpočtu pozostáva zo slovného vyhodnotenia ukazovateľov a číselných údajov o rozpočtovaných výdavkoch a skutočného čerpania bežných a kapitálových výdavkov podľa programov a niektorých podprogramov.

Plánované hodnoty merateľných ukazovateľov, ukazovateľov výsledku aj ukazovateľov výstupu, sú uvedené v tabuľkovej forme. Je uvádzaná plánovaná hodnota merateľného ukazovateľa za hodnotený rok, hodnota skutočná (vyhodnotenie roka), ako aj hodnota ukazovateľa za rok predchádzajúci roku hodnotenému.

Rozdiel medzi príjmami a výdavkami (bez finančných operácií) v rozpočtovom roku 2022 je záporný, t.j. schodok rozpočtu 21 346 855 eur. Počas rozpočtového roka boli uskutočnené príjmové finančné operácie a výdavkové finančné operácie. Finančné operácie sa uskutočňujú mimo príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu vyššieho územného celku. Celkový výsledok hospodárenia, vrátane finančných operácií, predstavuje prebytok v sume 31 538 983 eur, pričom je potrebné zdôrazniť, že tento prebytok je výrazne ovplyvnený aj okruhom finančných operácií, t.j. zostatkom z nepoužitých finančných prostriedkov z finančných operácií.

Vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) je uvedené v textovej časti záverečného účtu. Vyčíslenie vychádza z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu na hotovostnom princípe (bez finančných operácií) a zmeny stavu pohľadávok a záväzkov (transformácia na akruálny princíp). Rozdiel príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu je záporný, t.j. je vykázaný schodok rozpočtu 21 346 855 eur. Zmena stavu záväzkov ku koncu roka 2022 je vykazovaná podľa údajov z účtovníctva v sume - 1 609 079 eur (medziročné zníženie stavu) a zmena stavu pohľadávok -279 704 eur (medziročné zníženie stavu). Schodok hospodárenia podľa metodiky ESA 2010 je v sume 20 017 480 eur ($- 21 346 855 + 1 609 079 - 279 704$).

Výsledok rozpočtového hospodárenia, vyčíslený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, sa upravuje o účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu. Pre reálne vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe s jeho nadväznosťou na stav finančných prostriedkov na rozpočtových bankových účtoch je nutné uvažovať aj s finančnými operáciami, ktoré majú vzťah k výdavkom (výdavky kryté príjmovými finančnými operáciami), ako aj vzťah k príjmom (príjmy použité na výdavkové finančné operácie, napr. splácanie úverov).

Prebytok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe je vykázaný v sume 13 716 091 eur, ktorý je navrhnutý na rozdelenie prídelením do rezervného fondu a peňažného fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

3.2. Peňažné fondy

Košický samosprávny kraj má v zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy vytvorené okrem obligatórneho rezervného fondu aj 2 fakultatívne peňažné fondy (fond udržateľnosti projektov a fond na výdavky a výdavkové finančné operácie).

V roku 2022 bol zdrojom tvorby peňažných fondov prebytok rozpočtu predošlého rozpočtového roka 2021. Čerpanie bolo realizované z rezervného fondu a fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

Prehľad o tvorbe a použití prostriedkov peňažných fondov KSK je uvedený v textovej časti návrhu záverečného účtu pod bodom č. 10. Tvorba a použitie peňažných fondov KSK v roku 2022.

3.3. Bilancia aktív a pasív

Bilancia aktív a pasív k 31.12.2022 je prezentovaná v textovej a tabuľkovej časti záverečného účtu. Samostatne sú uvedené súvahy Úradu KSK, rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v tabuľkovej časti k Záverečnému účtu KSK za rok 2022 v tabuľkách č. 25. až 27. Vybrané časti súvahových položiek sumárne a za Úrad KSK, rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie sú uvedené za rok 2022 a za rok 2021 v bilancii aktív a pasív KSK k 31.12.2022 v tabuľkovej časti návrhu záverečného účtu, v tabuľke č. 31.

Majetok je tvorený neobežným majetkom (dlhodobý majetok), obežným majetkom a časovým rozlíšením. Stranu pasív (zdroj krytia majetku) tvoria vlastné zdroje, cudzie zdroje a časové rozlíšenie.

Tabuľka č. 5

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Rok 2022				Rok 2021
	Úrad KSK	Rozpočtové organizácie	Príspevkové organizácie	Spolu	Spolu
Dlhodobý majetok (DM)	49 456	71 355	175 289	296 100	254 611
vlastné imanie (VI)	206 667	-46	6 446	213 067	208 413
dlhodobé záväzky	100	448	164	712	651
dlhodobé úvery	55 130			55 130	40 140
účet 384 VBO - DM financovaný kapitálovým transferom *	82 400	9 871	8 641	100 912	102 574
Spolu zdroje krytia DM	344 297	10 273	15 251	369 821	351 778
Krytie DM dlhodobým zdrojom v tis. €				v plnej sume	v plnej sume
Krytie DM dlhodobým zdrojom v %				124,90%	138,16%

Poznámka: * Špecifikom účtovania vo verejnej správe je účtovanie o transferových platbách. Dlhodobý majetok je okrem vlastných zdrojov a cudzích zdrojov návratných (napr. úvery) obstarávaný aj z nenávratných zdrojov financovania, napr. dary, dotácie, granty z projektov financovaných NFP (prostriedky EÚ fondov). Dlhodobý majetok obstaraný z nenávratných zdrojov je v pasívach krytý účtom časového rozlíšenia – účet výnosov budúcich období (VBO). Pre účely analýzy boli z dostupných údajov záverečného účtu použité celkové zostatky účtov 384, pričom je možné, že v individuálnych súvahách nereprezentujú tieto zostatky len zúčtovanie kapitálových transferov v sume odpisov. Vzhľadom na predpoklad významnosti predmetných kapitálových transferov na týchto účtovných prípadoch boli pre účely analýzy použité sumy, ako je uvedené.

Dlhodobý majetok je plne krytý dlhodobými zdrojmi krytia majetku na úrovni 124,90 %, teda bilančné pravidlo je možné hodnotiť pozitívne.

Celkový stav záväzkov (okrem rezerv, zúčtovania medzi subjektmi verejnej správy, bankových úverov a časového rozlíšenia) a ich vývoj je uvedený v nasledujúcej tabuľke v tis. eur.

Tabuľka č. 6

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Rok 2022				Rok 2021 Spolu	Rozdiel (2022 - 2021)	Index (2022 / 2021)
	Úrad KSK	Rozpočtové organizácie	Príspevkové organizácie	Spolu			
dlhodobé záväzky	100	448	164	712	651	61	1,094
krátkodobé záväzky	3 175	10 297	6 896	20 368	21 653	-1 285	0,941
Spolu	3 275	10 745	7 060	21 080	22 304	-1 224	0,945

V hodnotenom roku 2022 bol medziročný pokles záväzkov v sume 1 224 tis. eur, v tom pokles krátkodobých záväzkov o 1 285 tis. eur a mierny nárast dlhodobých záväzkov o 61 tis. eur. Vyššie uvedená najvýznamnejšia diferencia v krátkodobých záväzkoch súvisí s medziročným poklesom na Úrade KSK o 32,16 % (pokles o 1 505 tis. eur), poklesom v rozpočtových

organizáciách o 7,98 % (pokles o 893 tis. eur) a nárastom v príspevkových organizáciách o 19,25 % (nárast o 1 113 tis. eur).

3.4. Stav a vývoj dlhu

KSK vykazuje ku koncu roka 2022 stav istín úverov (vrátane úverov na predfinancovanie projektov z fondov EÚ a ŠR SR a iných finančných mechanizmov) v sume 85 633 605 eur.

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania, a teda aj hodnotenie celkového dlhu samosprávneho kraja, sú legislatívne upravené v ustanovení § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Celkovým dlhom samosprávneho kraja v zmysle citovaného ustanovenia zákona sa rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku podľa odseku 7 sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu, z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania, z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí, aj ak vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku. Do sumy splátok podľa odseku 6 písm. b) sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia.

KSK vykazuje ku koncu roka 2022 stav celkového dlhu v zmysle § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v sume 84 452 035 eur.

Tabuľka č. 7

		v eur		
úver		suma dohodnutého úverového rámca	suma načerpania z úverového rámca	aktuálny stav istiny úveru
EIB		45 459 810	45 459 810	24 444 948
EIB2		30 000 000	30 000 000	30 000 000
SLSP (predfinancovanie a spolufinancovanie projektov EÚ a ŠR SR)	<i>termínovaný</i>	4 000 000	3 535 357	0
	splátkový č.1	8 000 000	1 396 258	1 396 258
	splátkový č. 2	5 000 000	0	0
MF SR (návratná finančná výpomoc)		20 000 000	20 000 000	20 000 000
MF SR (návratná finančná výpomoc)		6 923 391	6 923 391	6 923 391
SLSP (cesty a mosty)		5 000 000	1 178 930	1 178 930
SLSP (vybrané investičné akcie)		9 596 400	508 508	508 508
VÚB (predfinancovanie projektov EÚ a ŠR SR a iných fin. mechanizmov)		11 000 000	1 181 570	1 181 570
SPOLU		144 979 601	110 183 824	85 633 605
SPOLU podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z.z.		129 979 601	105 466 897	84 452 035

Podľa ustanovenia § 17 ods. 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je hlavný kontrolór povinný sledovať počas rozpočtového roka stav a vývoj dlhu KSK. Dosiahnutie hranice celkovej sumy dlhu ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka (1. hranica 50 % a nedosiahne 58 %, 2. hranica 58

% a nedosiahne 60 %, 3. hranica 60 % a viac) je hlavný kontrolór povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Monitoring dlhu sa v roku 2022 realizoval na štvrťročnej báze. Ukazovateľ zadlženosti, t.j. celková suma dlhu KSK ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka, spĺňal v hodnotenom období zákonom ustanovené limity. Stav a vývoj dlhu KSK je publikovaný v tabuľkovej aj grafickej forme na webovom sídle KSK.

<https://web.vucke.sk/sk/samosprava/kontrola/monitoring-dlhu/>

Prehľad o stave dlhu na základe monitoringu dlhu realizovaného hlavným kontrolórom štvrťročne je uvedený v nasledujúcej tabuľke v tis. eur.

Tabuľka č. 8

Názov ukazovateľa	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rozdiel (2022-2021)	v tis. eur	
					Index 2022/2021	Index 2022/2020
Bežné príjmy predchádzajúceho rozp. roka	218 710	222 872	234 349	11 477	1,051	1,072
úver EIB	38 067	41 256	54 445	13 189		
úver SLSP - splátkový aj termínovaný úver	0	4 230	3 084	-1 146		
návratná finančná výpomoc z MF SR	26 923	26 923	26 923	0		
úver VÚB - predfinancovanie projektov EÚ			1 182	1 182		
dlhod. záväzky z dodávateľský úverov (PPP)	0	0		0		
ručiteľské záväzky	0	0		0		
Suma dlhu	64 990	72 409	85 634	13 225	1,183	1,318
Ukazovateľ zadlženosti	29,72%	32,49%	36,54%	0,04	1,125	1,230
úver EIB	38 067	41 256	54 445	13 189		
úver SLSP - splátkový úver	0	695	3 084	2 389		
návratná finančná výpomoc z MF SR	26 923	26 923	26 923	0		
dlhod. záväzky z dodávateľský úverov (PPP)	0	0		0		
ručiteľské záväzky	0	0		0		
Suma dlhu podľa § 17 zákona 583/2004 Z.z.	64 990	68 874	84 452	15 578	1,226	1,299
Ukazovateľ zadlženosti § 17 zákona 583/2004 Z.z.	29,72%	30,90%	36,04%	0,05	1,166	1,213

Poznámka:

* Vzhľadom na úverové podmienky dohodnuté v uzatvorenej úverovej zmluve so SLSP, s poukázaním na § 17 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, sa pre účely stanovenia celkového dlhu započítala suma záväzného úverového rámca (splátkový úver). Nezáväzná časť úverového rámca (termínovaný úver) je zahrnutá v rámci záväzkov z úverov na zabezpečenie predfinancovania projektov EÚ, ktoré sa nezapočítavajú do celkového dlhu pre účely splnenia podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania podľa citovaného zákona (§ 17).

3.5 Poskytnuté záruky

Košický samosprávny kraj v rozpočtovom roku 2022, podľa predloženého výkazu FIN 6-04 za Úrad KSK k 31.12.2022, neposkytol žiadnu záruku.

4. Súlad záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách

Záverečný účet je tvorený textovou časťou, ktorá prezentuje informácie o hospodárení Košického samosprávneho kraja za rok 2022, vrátane hodnotenia plnenia programov a tabuľkovou časťou k záverečnému účtu.

Textová časť obsahuje schválený rozpočet a jeho zmeny, plnenie rozpočtu príjmov a čerpanie rozpočtu výdavkov podľa programov a vyhodnotenie stanovených cieľov a ukazovateľov jednotlivých programov, rekapituláciu čerpania rozpočtu, návrh na rozdelenie celkového prebytku hospodárenia KSK, prehľad o stave a vývoji dlhu KSK, majetok a záväzky KSK, správu o hospodárení príspevkových organizácií, vrátane údajov o ich podnikateľskej

činnosti, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti rozpočtových organizácií a tvorbu a použitie peňažných fondov KSK.

Predložený záverečný účet sa vecne zaoberá a prezentuje údaje ustanovené v § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, a to údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 citovaného zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o hospodárení príspevkových organizácií, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti a hodnotenie plnenia programov.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa VZN v členení podľa jednotlivých príjemcov je v zmysle § 16 ods. 5 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou záverečného účtu, ak vyšší územný celok nezverejňuje tieto údaje iným spôsobom.

Informácie o dotáciách poskytnutých podľa VZN sú zverejnené na webovom sídle KSK. <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/povinne-informacie/dotacie/rok/schvalene-neschvalene-dotacie-rok-2022.html>

V záverečnom účte je prezentované plnenie príjmov a čerpanie výdavkov, ktoré nepresiahlo limity výdavkov schváleného a upraveného rozpočtu. Pri čerpaní rozpočtu boli dodržané princípy vyrovnanosti, resp. krytia schodku rozpočtu.

Záverečný účet obsahuje údaje podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov sú v členení požadovanom podľa rozpočtovej klasifikácie vydané Ministerstvom financií SR (opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a v rozsahu a miere podrobnosti určenej Zastupiteľstvom KSK v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Údaje o čerpaní výdavkov podľa programov sú v členení podľa schváleného rozpočtu v programoch.

5. Zverejnenie záverečného účtu

V zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov musí byť návrh záverečného účtu pred jeho schválením najmenej 15 dní verejne prístupný, aby sa mohli o ňom vyjadriť obyvatelia samosprávneho kraja, ako aj osoby podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona.

Záverečný účet bol dňa 06.04.2022 zverejnený v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, čím bola dodržaná povinnosť zverejnenia záverečného účtu pred jeho schválením najmenej 15 dní. Návrh záverečného účtu bol zverejnený na webovom sídle KSK v časti Úradná tabuľa/Financie/Záverečný účet.

<https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/financie/zaverecne-ucty-ksk/zaverecny-ucet-ksk-za-rok-2022.html>

6. Zhrnutie a záver

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2022 bol schválený na 28. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 14.12.2021 uznesením č. 622/2021. Celkový rozpočet KSK na rok 2022 (vrátane finančných operácií) bol schválený ako vyrovnaný.

V priebehu rozpočtového roka boli vykonané 2 úpravy rozpočtu na základe rozhodnutia Zastupiteľstva KSK (na 30. rokovaní Zastupiteľstva KSK konaného dňa 25.04.2022 a 32. rokovaní

Zastupiteľstva KSK konaného dňa 22.08.2022). Okrem uvedených úprav rozpočtu bol rozpočet KSK upravený aj samostatnými uzneseniami ZKSK v priebehu rozpočtového roka. Zmena rozpočtu bola realizovaná aj rozhodnutím predsedu KSK, a to prostredníctvom 20 úprav. Okrem uvedených úprav boli vykonané aj úpravy bežného a kapitálového rozpočtu uskutočnené z dôvodu prijatia finančných prostriedkov z účelových dotácií, darov, grantov a projektov z fondov EÚ, ktoré v zmysle zákona nepodliehajú schváleniu príslušným orgánom.

Po všetkých zmenách vykonaných na základe rozhodnutí Zastupiteľstva KSK, zmenách schválených predsedom KSK a zmenách vykonaných zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol upravený bežný rozpočet v príjmovej časti na sumu 255 241 717 eur a vo výdavkovej časti na sumu 257 826 266 eur. Kapitálový rozpočet v príjmovej časti bol upravený na sumu 34 202 239 eur a vo výdavkovej časti na sumu 178 779 231 eur. Príjmové finančné operácie boli upravené na sumu 187 336 253 eur a výdavkové finančné operácie na sumu 40 174 712 eur. Celkový rozpočet KSK na rok 2022 po zmenách bol schválený ako vyrovnaný.

Zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka boli realizované v súlade so zásadami tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Pri čerpaní rozpočtu boli dodržané záväzné ukazovatele rozpočtu a princípy vyrovnanosti, resp. krytia schodku rozpočtu.

Celkový rozpočet za rok 2022 je vykázaný ako prebytkový v sume 31 538 983 eur. Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového rozpočtu je vykázaný schodok rozpočtu (len bežného a kapitálového spolu) v sume 21 346 855 eur, z toho prebytok bežného rozpočtu v sume 12 233 602 eur a schodok kapitálového rozpočtu v sume 33 580 457 eur.

Vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) vychádza z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu na hotovostnom princípe (bez finančných operácií) a zmeny stavu pohľadávok a záväzkov (transformácia na aktuálny princíp). Po transformovaní výsledku rozpočtového hospodárenia na aktuálnu bázu (metodika ESA 2010) je vykázaný schodok rozpočtu v sume 20 017 480 eur.

Medziročne došlo k zvýšeniu percenta čerpania plánovaných kapitálových výdavkov z 16,68 % (rok 2021) na 22,21 % (rok 2022), čo možno hodnotiť pozitívne. Avšak stále je tu veľký priestor na zdokonaľovanie zrealizovania rozpočtovania kapitálových výdavkov, najmä financovaných z nenávratných zdrojov, nakoľko čerpanie kapitálových transferov na projekty z fondov EÚ a ŠR je len na úrovni 8,05 %. Preto odporúčania z minulosti v tejto oblasti sú stále aktuálne.

Ukazovateľ zadlženosti, t. j. celková suma dlhu KSK ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka, spĺňa zákonom ustanovené limity. Dlhodobý majetok je plne krytý dlhodobými zdrojmi krytia majetku.

Záverečný účet obsahuje údaje podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov sú v členení požadovanom podľa rozpočtovej klasifikácie vydanjej Ministerstvom financií SR (opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a v rozsahu a miere podrobnosti určenej Zastupiteľstvom KSK v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Údaje o čerpaní výdavkov podľa programov sú v členení podľa schváleného rozpočtu v programoch.

Výsledok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku, vyčísľovaný podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, je v návrhu záverečného účtu vykázaný v sume 13 716 091 eur.

Tento prebytok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe je navrhovaný na rozdelenie takto:

1 371 610 eur - prídelenie do rezervného fondu,
12 344 481 eur - prídelenie do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

Podľa § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vyšší územný celok vytvára rezervný fond vo výške určenej zastupiteľstvom, najmenej však 10% z prebytku rozpočtu. Uvedený návrh na tvorbu rezervného fondu je v súlade so zákonom.

Predkladaný návrh záverečného účtu odporúčam prerokovať a schváliť.

V Košiciach dňa 11.04.2023

Ing. Jozef Hudák
hlavný kontrolór KSK